

Категорія справи № 904/5097/15: **Господарські справи; Укладення, зміни, розірвання, виконання договорів (правочинів) та визнання їх недійсними, зокрема; Невиконання або неналежне виконання зобов'язань; купівлі - продажу; поставки товарів, робіт, послуг.**

Надіслано судом: 01.02.2016. Зареєстровано: 02.02.2016. Оприлюднено: 08.02.2016.

Дата набрання законної сили: 19.07.2016

**ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ**

25.01.16р. Справа № 904/5097/15

За позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "Селрус", м. Москва, Російська Федерація

до Публічного акціонерного товариства "ІНТЕРПАЙП НОВОМОСКОВСЬКИЙ ТРУБНИЙ ЗАВОД", м. Новомосковськ, Дніпропетровська область

про стягнення 359 900,34 євро (за офіційним курсом НБУ станом на 27.05.2015 р. (23,409) становить 8 424 187,26 грн.) за контрактом на постачання товару

Суддя Назаренко Н.Г.

Секретар судового засідання Гриценко І.О.

Представники:

Від позивача: ОСОБА_1 представник - дов. б/н від 24.11.2015р.

Від відповідача: ОСОБА_2 представник - дов.№ 03 від 05.01.2016р.

СУТЬ СПОРУ:

Товариство з обмеженою відповідальністю "Селрус" звернулось до господарського суду Дніпропетровської області з позовною заявою до Публічного акціонерного товариства "ІНТЕРПАЙП НОВОМОСКОВСЬКИЙ ТРУБНИЙ ЗАВОД" про стягнення 359 900,34 євро (за офіційним курсом НБУ станом на 27.05.2015 р. (23,409) становить 8 424 187,26 грн.) за контрактом на постачання товару, з них:

- 314 440,06 євро (за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. (23,409) становить 7 360 098,48 грн.
- основний борг;

- 35 225,90 євро (за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. (23,409) становить 824 532,64 грн.) - пеня;

- 10 234,38 євро (за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. (23,409) становить 239 556,13 грн.) - 3% річних.

Позовні вимоги мотивовані неналежним виконанням відповідачем зобов'язань за укладеним між позивачем та відповідачем контрактом №880/12 від 11.09.2012р. щодо оплати вартості поставленого товару.

Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області від 12.06.2015р. порушено провадження у справі, позовна заява прийнята до розгляду.

Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області від 12.06.2015р. провадження у справі зупинено у зв'язку зі зверненням господарського суду із судовим дорученням до компетентного суду Російської Федерації з метою належного повідомлення Товариства з обмеженою відповідальністю "Селрус" про дату, час та місце розгляду справи.

Ухвалою суду від 12.06.2015р. призначено судові засідання для вирішення питання щодо можливості поновлення провадження у справі №904/5097/15 на 08.12.2015р.

Ухвалою суду від 08.12.2015р. поновлено провадження у справі.

В ході розгляду справи позивач підтримав позовні вимоги.

Відповідач проти позову заперечив, у відзиві на позов зазначив, що позивачем не надано інвойс № 01-14 від 25.03.2014р., який є обов'язковим з огляду на п. 5.2. контракту та одночасно є підставою для проведення розрахунків. Що стосується пені, то відповідач зазначає, що змістом ч. 6 ст. 232 господарського кодексу України та ст. 253 Цивільного кодексу України, початком для нарахування пені за прострочення виконання зобов'язання є день, наступний за днем, коли воно мало бути виконано. Нарахування санкцій триває протягом шести місяців. Отже, початком нарахування штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язання буде день, коли воно мало бути виконано за умовами контракту № 880/12 від 11.09.2012р. З урахуванням тієї обставини, що обов'язок ПАТ «ІНТЕРПАЙП НМТЗ» щодо сплати грошових коштів за простроченням, яке відбулося 27.03.2014р., виник 26.04.2014р., тому з наступного дня починає свій перебіг шестимісячний строк нарахування пені, а також обмежений річним строком, встановленим для пред'явлення таких вимог. Вимоги про стягнення пені мали бути заявлені у строк до 27.04.2015р., включно. Позивач мав звернутися до суду з вимогою про стягнення пені не порушуючи встановленого строку, водночас, він звернувся до суду після 11.06.2015р., що підтверджується описом вкладення в цінний лист від 11.06.2015р. про надсилання позовної заяви і доданих до неї документів на адресу ПАТ «ІНТЕРПАЙП НМТЗ» та поштовим конвертом.

Позивач надав заперечення на відзив, у яких зазначив, що в поданому до справи відзиві на позовну заяву ПАТ «ІНТЕРПАЙП НОВОМОСКОВСЬКИЙ ТРУБНИЙ ЗАВОД» підтверджує факт отримання товару в повному обсязі та визнає, що строк проведення розрахунків за товар за міжнародною товарною накладною № 001927 (митна декларація № 10130182/270314/0002378, інвойс № 0114 від 25.03.2014р.) закінчився 26.04.2014р. і починаючи з 27.04.2014р. розпочався період прострочення виконання зобов'язання, що надає ТОВ «Селрус» право на нарахування пені. В доданому до позовної заяви розрахунку позовних вимог нарахування пені також розпочинається саме з 27.04.2014р. Виходячи з суб'єктивного складу сторін контракту №880/12 від 11.09.2012р., даний договір є договором з іноземним елементом. Питання застосування позовної давності у відносинах міжнародної купівлі-продажу товарів регламентовані Конвенцією про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів від 14.06.1974р. з урахуванням протоколу від 11.06.1980р. Згідно ст. 8 зазначеної Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів строк позовної давності встановлюється у чотири роки. Як визначено в ст. 3 вказаної Конвенції, ця Конвенція не застосовується в тих випадках, коли сторони договору купівлі-продажу в ясній формі виключили її застосування. Відповідно до ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори України» чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовується у порядку, передбаченому для норм національного законодавства. Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності

в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору.

Позивачем зазначено, що домовленості щодо незастосування Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі продажу товарів в тексті контракту № 880/12 від 11.09.2012р. немає. Отже, до відносин за контрактом № 880/12 від 11.09.2012р. підлягає застосуванню позовна давність тривалістю чотири роки.

08.12.2015р. у судовому засіданні розгляд справи відкладався до 11.01.2016р.

11.01.2016р. у судовому засіданні оголошувалась перерва до 25.01.2016р.

Відповідач надав до суду клопотання про припинення провадження у справі, у зв'язку з тим, що у справі відповідачем сплачено позивачеві суму основного боргу за контрактом № 880/12 від 11.09.2012р. у розмірі 52 406,68 євро, що підтверджується платіжним дорученням № 14 від 20.01.2016р., тому в цій частині відповідач просить припинити провадження по справі.

В поясненнях на позовну заяву відповідач зазначив, що Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року не підлягає застосуванню у даній справі. Крім того, відповідач вважає, що в даному випадку Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року до спірних правовідносин не підлягає застосуванню, оскільки держава позивача не є Договірною державою.

Відповідач надав клопотання про розстрочення виконання рішення строком на 5 місяців з оплатою рівними частинами з лютого 2016р.

Клопотання про здійснення технічної фіксації судового процесу сторонами не подавалось.

В судовому засіданні 25.01.2016р. оголошено вступну та резолютивну частини рішення.

Дослідивши матеріали справи, оцінивши докази в їх сукупності, вислухавши представників сторін, господарський суд, -

ВСТАНОВИВ:

11.09.2012р. між Товариство з обмеженою відповідальністю "Селрус" (далі Постачальник, Позивач) та Відкритим акціонерним товариством «ІНТЕРПАЙП НОВОМОСКОВСЬКИЙ ТРУБНИЙ ЗАВОД» (далі Покупець, Відповідач) укладено Контракт № 880/12 (далі Контракт), сторонами до вказаного контракту підписано протокол розбіжностей та додаткову угоду від 01.10.2013р. (далі Додаткова угода від 01.10.2013р.).

Відповідно до п. 1.1. Контракту на умовах викладених в розділах цього контракту, постачальник зобов'язується провести поставку комплектуючих імпортного виробництва для лінії покриття (далі товар), а покупець прийняти та оплатити товар. Асортимент, кількість та ціна товару вказуються в специфікаціях, оформлених у вигляді додатку №1 до цього контракту, які є невідомою його частиною.

Згідно п. 1.2. Контракту в процесі виконання цього контракту по взаємній договореності сторін асортимент, кількість, ціна, строк та умови поставки товару можуть бути змінені. Любе таке змінення оформлюється у вигляді додатку до цього контракту, підписується уповноваженими представниками сторін та стає невідомою частиною цього контракту.

Поставка товару по цьому контракту здійснюється на умовах «DAP, вул. Сучкова, 115, м. Новомосковськ, Україна» у відповідності з Правилами Інкотермс в редакції 2010р. товар поставляється узгодженими партіями на протязі строку дії цього контракту на підставі письмових заявок покупця (п.3.1. Контракту).

У відповідності п. 3.2. Контракту в редакції строк поставки на протязі 140 календарних днів від дати

подачі покупцем заявки на поставку. Датою поставки товару вважається дата відмітки у експортній митній декларації продавця «Випуск дозволено».

Пунктом 4.1. Контракту встановлено, що ціна товару, який поставляється по цьому Контракту, визначається з урахуванням базисних умов поставки «DAP, вул. Сучкова, 115, м. Новомосковськ, Україна» у відповідності з правилами Інкотермс в редакції 2010р. та вказується в специфікації до цього договору контракту.

Відповідно до п. 4.2. Контракту валюта контракту Євро.

Загальна сума контракту, в цінах на момент його укладення, складає: 81 860,00 Євро (п. 4.3. Контракту).

Покупець проводить розрахунки за товар, який поставляється по цьому контракту, шляхом банківського переводу грошових коштів на розрахунковий рахунок постачальника. Валюта розрахунків Євро (п. 5.1. Контракту).

У відповідності до п. 5.2. Контракту в редакції Додаткової угоди від 01.10.2013р. строк оплати на протязі 60 календарних днів від дати поставки узгодженої партії товару на підставі інвойсу, пред'явленого постачальником до оплати.

Цей контракт вступає в силу від дати підписання його уповноваженими представниками сторін та діє до 31.12.2014р. У випадку не виконання сторонами усіх своїх зобов'язань по цьому контракту у повному об'ємі у вказаний строк дія контракту продовжується до повного виконання зобов'язань (п. 11.1. Контракту в редакції Додаткової угоди від 01.10.2013р.).

У відповідності до умов контракту сторонами підписано специфікації від 11.09.2012р., 10.10.2012р., 20.12.2012р., 24.04.2013р., 05.07.2013р., 05.07.2013р., 23.08.2013р., 27.08.2013р., 05.09.2013р., 01.10.2013р., 20.01.2014р., 18.02.2014р., 05.03.2014р. (а.с. 27-41, 43-45).

У специфікаціях вказаний строк оплати товару - на протязі 30 календарних днів від дати поставки товару на підставі інвойсу, пред'явленого постачальником до оплати.

Позивач здійснив поставку товару в повному обсязі на загальну суму 598 871,36 євро, факт поставки товару підтверджується міжнародними товарними накладними та митними деклараціями (а.с. 46-69).

Позивачем відповідачеві для оплати були пред'явлені інвойси:

- № 01-02 від 06.11.2012р. - на суму 73 810,00 євро;
- № 01-13 від 05.04.2013р. на суму 165 860,00 євро;
- № 02-13 від 15.10.2013р. на суму 44 861,30 євро;
- № 01-14 від 25.03.2014р. на суму 314 440,06 євро (а.с. 90-94).

Відповідач за поставлений товар розрахувався частково у сумі 284 531,30 євро., що підтверджується банківськими ордерами (а.с. 70-72), на підставі чого у нього виникла заборгованість у сумі 314 440,06 євро по інвойсу № 01-14 від 25.03.2014р., що і стало причиною спору.

Вивчивши матеріали справи, заслухавши представників сторін, суд прийшов до висновку про часткове задоволення позову на підставі наступного.

Зобов'язання виникають з підстав, встановлених статтею 11 Цивільного кодексу України, а саме цивільні права та обов'язки виникають із дій осіб, що передбачені актами цивільного законодавства, а також із дій осіб, що непередбачені цими актами, але за аналогією породжують цивільні права та обов'язки. Підставами виникнення цивільних прав та обов'язків, зокрема, є договори та інші

правочини.

Правовідносини, що склалися між сторонами, є правовідносинами поставки, які регулюються нормами законодавства про поставку товару в тому числі параграфом 3 глави 54 Цивільного кодексу України.

Згідно ст. 193 Господарського кодексу України, до виконання господарських договорів застосовуються відповідні положення Цивільного кодексу України з урахуванням особливостей, передбачених Господарським кодексом України. Кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу.

У відповідності до ст. 509 Цивільного кодексу України, ст. 173 Господарського кодексу України, в силу господарського зобов'язання, яке виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання, один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько - господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управлена сторона, у тому числі кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Відповідно до положень статей 525, 526, 530 Цивільного кодексу України, зобов'язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору та вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, а за відсутності таких умов та вимог - відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться. Одностороння відмова від зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом. Якщо у зобов'язанні встановлений строк (термін) його виконання, то воно підлягає виконанню у цей строк (термін). Якщо строк (термін) виконання боржником обов'язку не встановлений або визначений моментом пред'явлення вимоги, кредитор має право вимагати його виконання у будь-який час. Боржник повинен виконати такий обов'язок у семиденний строк від дня пред'явлення вимоги, якщо обов'язок негайного виконання не впливає із договору або актів цивільного законодавства.

Статтею 599 ЦК України встановлено, що зобов'язання припиняється виконанням, проведеним належним чином.

В силу ст. 629 ЦК України, договір є обов'язковим для виконання сторонами.

Відповідно до ст. 655 ЦК України, за договором купівлі-продажу одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму.

Взаємовідносини, що склалися між сторонами у справі суд кваліфікує як взаємовідносини, що впливають із договору поставки, згідно якого та в силу ст. 712 Цивільного кодексу України, продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений строк (строки) товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим подібним використанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього певну грошову суму.

Позивач на адресу відповідача направив лист № 17-877 від 28.05.2015р. та угоду про погашення заборгованості по спірному договору з графіком погашення (а.с. 120, 121).

Відповідач звернувся до позивача з листом від 07.12.2015р. № 19-1903, в якому просить врегулювати спір та зобов'язується оплатити заборгованість.

Враховуючи, що відповідач суму основного боргу не сплатив, вимоги позивача не спростував, суд вважає правомірними та обґрунтованими вимоги позивача про стягнення з відповідача 314 440,06 євро.

В ході судового розгляду справи відповідач надав клопотання про припинення провадження у справі в частині стягнення з нього 52 406,68 євро, у зв'язку зі сплатою ним зазначеної суми позивачу.

На підтвердження клопотання відповідач надав копію платіжного доручення № 14 від 20.01.2016р. (а.с. 154).

Відповідно до п.4.4. Постанови Пленуму Вищого господарського суду України №18 від 26.12.2011 "Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції" господарський суд припиняє провадження у справі у зв'язку з відсутністю предмету спору (пункт 1-1 частини першої статті 80 ГПК), зокрема у випадку припинення існування предмета спору (наприклад сплата суми боргу, знищення спірного майна, скасування оспорюваного акта державного чи іншого органу тощо), якщо між сторонами у зв'язку з цим не залишилося неврегульованих питань.

На підставі викладеного, в частині стягнення 52 406,68 євро що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 226 787,97 грн. суми основного боргу провадження у справі підлягає припиненню по п. 1-1 ст. 80 ГПК України.

Пунктом 1-1 статті 80 ГПК України встановлено, що господарський суд припиняє провадження у справі, якщо відсутній предмет спору;

З врахуванням викладеного, до стягнення з відповідача підлягає 262 033,38 євро, що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 6 134 201,43 грн.

В частині стягнення 52 406,68 євро провадження у справі підлягає припиненню.

Крім основного боргу позивач просить стягнути з відповідача пеню у сумі 35 225,90 євро (за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 824 532,64 грн.) за період з 27.04.2014р. по 26.10.2014р., 3 % річних у сумі 10 234,38 євро (за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 239 556,13 грн.) за період з 27.04.2014р. по 27.05.2015р.

В ході судового розгляду справи відповідач заперечив проти стягнення пені у зв'язку з пропуском позивачем річного строку позовної давності, встановленого для стягнення пені ч. 2 ст. 258 Цивільного кодексу України.

В свою чергу позивач послався на застосування Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі - продажу товарів від 14.06.1974 року відповідно до статті 8 якої строк позовної давності встановлено тривалістю у чотири роки.

Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі - продажу товарів 1974 року набула чинності 01.08.1988 року (далі - Конвенція).

Відповідно до ч. 1 ст. 3 Конвенції ця Конвенція застосовується лише в тих випадках, коли комерційні підприємства сторін договору міжнародної купівлі-продажу товарів у момент його укладання перебувають у Договірних державах.

Порядок набуття чинності Конвенції для кожної держави встановлений ст. 44 даної Конвенції.

За змістом ч. 2 ст. 44 Конвенції для кожної держави, яка ратифікує цю Конвенцію або приєднується до неї після здачі на зберігання десяти ратифікованих грамот або документів про приєднання, конвенція набуває чинності в перший день місяця, що йде за тим місяцем, в якому закінчується шестимісячний період після здачі на зберігання його ратифікаційної грамоти або документа про приєднання.

Слід зазначити, що сторони Контракту № 880/12 від 11.09.2012р. перебувають в Російській Федерації та Україні.

Таким чином, Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974

року підлягатиме застосуванню якщо Російська Федерація та Україна одночасно були б Договірними державами на момент укладення контракту № 880/12 від 11.09.2012р.

Водночас, від імені України згадана Конвенція була підписана 14.06.1974 року та ратифікована шляхом прийняття постанови Верховної Ради України "Про ратифікацію Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року" № 3382-XII від 14.07.1993 року, після чого вона набула чинності для України з 01.04.1994 року (після здачі ратифікаційної грамоти у порядку, встановленому ч. 2 ст. 44 Конвенції). До протоколу про зміну Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року (1980 року) Україна не приєднувалась, і тому Конвенція діє для України у Редакції від 1974 року.

В той же час, Російська Федерація 14.06.1974 року підписала Конвенцію про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу 1974 року, але не ратифікувала її, і відповідно вона не набула чинності для Російської Федерації. Отже, Російська Федерація не є Договірною державою у розумінні ст. 3 Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року.

Свідченням того, що Російська Федерація не ратифікувала Конвенцію про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року є відомості станом на 25.01.2016р. з офіційної веб-сторінки Верховної ради України щодо Статусу Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року (www.rada.gov.ua); відомості станом на 22.01.2016р. з офіційної веб-сторінки Комісії Організації Об'єднаних націй з права міжнародної торгівлі (www.uncitral.org); відомості станом на 22.01.2016р. з офіційної веб-сторінки Організації Об'єднаних Націй (www.treaties.un.org).

Відповідно до п.1.1. п.1. постанови Пленуму ВГСУ № 10 від 29.05.2013р. позовна давність, за визначенням статті 256 Цивільного кодексу України (далі - ЦК України), - це строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу. Отже, позовна давність є інститутом цивільного права і може застосовуватися виключно до вимог зі спорів, що виникають у цивільних відносинах, визначених у частині першій статті 1 ЦК України, та у господарських відносинах (стаття 3 Господарського кодексу України, далі - ГК України).

З урахуванням приписів частини другої статті 1 ЦК України правила позовної давності, передбачені цим Кодексом, не застосовуються (якщо інше не встановлено законом) до правовідносин, які виникають у зв'язку із застосуванням державними органами щодо підприємств, установ, організацій та громадян-суб'єктів підприємницької діяльності встановленої законодавством відповідальності за вчинення протиправних дій, у тому числі за порушення правил здійснення підприємницької діяльності (зокрема, й вимог конкурентного законодавства)

Як зазначено у п. 5.7. постанови Пленуму ВГСУ № 10 від 29.05.2013р. Постановою Верховної Ради України від 14.07.93 № 3382-XII ратифіковано Конвенцію про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів, підписану 14.07.74 від імені України у м. Нью-Йорку (далі - Конвенція). Відповідно до листа Міністерства закордонних справ України від 21.02.2001 № 21/19-612-267 положення Конвенції набрали чинності для України з 01.04.94. Відповідно до статті 3 Конвенції ця Конвенція застосовується лише в тих випадках, коли комерційні підприємства сторін договору міжнародної купівлі-продажу товарів у момент його укладення перебувають у Договірних державах. Оскільки Конвенція не передбачає іншого, вона застосовується незалежно від права, яке могло б підлягати застосуванню на підставі норм міжнародного приватного права. Конвенція не застосовується в тих випадках, коли сторони договору купівлі-продажу в ясній формі виключили її застосування.

У статті 8 Конвенції позовну давність встановлено тривалістю у чотири роки.

Господарським судам слід враховувати, що згідно зі статтею 9 Конституції України Конвенція є частиною національного законодавства України, а частиною другою статті 19 Закону України "Про міжнародні договори України" визначено, що якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору.

Отже, як вбачається зі Статусу Конвенції, Російська Федерація не приєдналася до неї, що унеможлиблює застосування Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі - продажу товарів від 14.06.1974 року (а.с. 162).

Згідно п. 3.1. Контракту за порушення строків оплати по цьому контракту покупець сплачує продавцю пеню в розмірі 0,1 % від суми несплачених грошових коштів за кожен день прострочення..

Відповідно до пункту 3 частини 1 статті 611 цього Кодексу у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема сплата неустойки.

Згідно зі статтею 230 Господарського кодексу України штрафними санкціями у цьому Кодексі визнаються господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання.

Відповідно до статті 231 цього Кодексу у разі якщо розмір штрафних санкцій законом не визначено, санкції застосовуються в розмірі, передбаченому договором.

За приписами частини 6 статті 232 Господарського кодексу України нарахування штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язання, якщо інше не встановлено законом або договором, припиняється через шість місяців від дня, коли зобов'язання мало бути виконано.

Зі змісту вказаної норми слідує, що останньою визначений максимальний період часу, за який можуть бути нараховані штрафні санкції, перебіг якого починається від дня, коли зобов'язання мало бути виконано боржником, і спливає через шість місяців, якщо інший строк не встановлений законом або договором.

Водночас пунктом 1 частини 2 статті 258 Цивільного кодексу України визначено, що з вимогою про стягнення неустойки (штрафу, пені) особа може звернутися до суду у межах річного строку.

Тобто, передбачений вказаною нормою строк є строком позовної давності, у межах якого порушене право особи підлягає захисту, та пропущення якого, за наявності про це відповідної заяви відповідача, має своїм наслідком відмову у позові.

Таким чином, **вищенаведеними нормами матеріального права обумовлені два різні строки, які не можна ототожнювати, адже першим визначений період у часі, у межах якого у кредитора наявне право на нарахування штрафних санкцій, а другим період у часі, протягом якого у кредитора наявна можливість звернутися до суду за їх стягненням.**

З огляду на викладене, а також беручи до уваги умови договору, згідно з якими неустойка підлягає стягненню за кожний день прострочення виконання зобов'язання, позовну давність необхідно обчислювати щодо кожного дня окремо за попередній рік до дня подання позову.

З розрахунку позивача вбачається, що він нараховує пеню за період 27.04.2014р. по 26.10.2014р.

Як роз'яснено в п.4.3 постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 29.05.2013 №10 "Про деякі питання практики застосування позовної давності у вирішенні господарських спорів", у разі якщо відповідно до чинного законодавства або договору неустойка (пеня) підлягає стягненню за кожний день прострочення виконання зобов'язання, позовну давність необхідно обчислювати щодо кожного дня окремо за попередній рік до дня подання позову, якщо інший період не встановлено законом або угодою сторін. При цьому, однак, слід мати на увазі положення частини шостої статті 232 ГК України, за якими нарахування штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язання, якщо інше не встановлено законом або договором, припиняється через шість місяців від дня, коли зобов'язання мало бути виконано. Даний шестимісячний строк не є позовною давністю, а визначає максимальний період часу, за який може бути нараховано штрафні санкції (якщо інший такий період не встановлено законом або договором).

Згідно із ч.4 ст.267 ЦК України вплив позовної давності, про застосування якої заявлено стороною у спорі, є підставою для відмови у позові.

Позов ТОВ «Сирус» було подано до господарського суду 11.06.2014р., що свідчить про наявність підстав для застосування наслідків спливу річного строку позовної давності на вимоги позивача щодо стягнення пені, нарахованої за період з 27.04.2014р. по 11.06.2015р. включно.

Зазначений висновок узгоджується з позицією ВГСУ, викладеною в постановках 2015р. у справах № 910/123835/15 , № 916/4443/14, № 914/919/15 (а.с. 136-152).

Враховуючи викладене, до стягнення підлягає пеня нарахована за період з 12.06.2015р. по 27.10.2015р., яка складає 27 748,25 євро, що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 649 586,77 грн.

В частині стягнення 7 477,64 євро пені слід відмовити у зв'язку з пропуском позовної давності.

Згідно з ст. 625 ЦК України, Боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

Перевіривши розрахунки 3 % річних за період з 27.04.2014р. по 27.05.2015р. судом встановлено, що їх сума становить 10 234,38 євро, що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 239 556,13 грн. та підлягає до стягнення.

Статтями 33, 34 ГПК України зазначено, що кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень, а господарський суд приймає тільки ті докази, які мають значення для справ.

На підставі викладеного позовні вимоги підлягають частковому задоволенню зі стягненням з відповідача на користь позивача суми основного боргу у розмірі 262 033,38 євро, що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 6 134 201,43 грн., пеня в розмірі 27 748,25 євро, що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 649 586,77 грн. та 3% річних в розмірі 10 234,38 євро, що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 239 556,13 грн.

Відповідно до ст. 49 ГПК України, судовий збір слід покласти на сторони пропорційно задоволеним вимогам.

В ході розгляду справи відповідач надав клопотання про розстрочення виконання судового рішення, в якому просить розстрочити виконання судового рішення строком на 5 місяців з оплатою рівними частинами починаючи з лютого 2016р.

Відстрочка або розстрочка виконання рішення, зміна способу та порядку виконання рішення, ухвали, постанови унормовано статтею 121 Господарського процесуального кодексу України.

Так, при наявності обставин, що ускладнюють виконання рішення або роблять його неможливим, за заявою сторони, державного виконавця, прокурора чи його заступника або за своєю ініціативою господарський суд, який видав виконавчий документ, у десятиденний строк розглядає це питання у судовому засіданні з викликом сторін, прокурора чи його заступника і у виняткових випадках, залежно від обставин справи, може відстрочити або розстрочити виконання рішення, ухвали, постанови, змінити спосіб та порядок їх виконання.

Наведена норма визначає процесуальну можливість вирішення питань, пов'язаних із проблемами, що виникають під час виконання рішення господарського суду. У процесі виконання рішення ймовірно виникнення обставин, що ускладнюють виконання чи роблять його неможливим.

Відповідно до п. 7.1. Постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 № 9 "Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів

України" господарський суд на підставі статті 121 ГПК має право за заявою сторони, державного виконавця, прокурора чи його заступника або за власною ініціативою у виняткових випадках залежно від обставин справи відстрочити, розстрочити виконання рішення, ухвали, постанови (далі - рішення), змінити спосіб та порядок їх виконання. Оскільки згадана стаття не обмежує відповідне право господарського суду певним строком, воно може бути реалізоване у будь-який час після набрання рішенням законної сили і до його фактичного повного виконання, в межах строку пред'явлення наказу до виконання. Також не обмежується право заявника на повторне звернення з відповідною заявою, якщо вона вже розглядалася судом.

Розстрочка - це виконання рішення частками, встановленими господарським судом, з певним інтервалом у часі. Строки виконання кожної частки визначається господарським судом.

Підставою для розстрочки виконання рішення можуть бути конкретні обставини, що ускладнюють або роблять неможливим виконання рішення у строк. При вирішенні питання про розстрочку виконання рішення господарський суд повинен враховувати матеріальні інтереси сторін, їх фінансовий стан, ступінь вини відповідача у виникненні спору, наявність інфляційних процесів у економіці держави та інші обставини справи, скрутний матеріальний стан, стосовно юридичної особи - наявну загрозу банкрутства, відсутність коштів на банківських рахунках і майна, на яке можливо було б звернути стягнення, щодо як фізичних, так і юридичних осіб - стихійне лихо, інші надзвичайні події тощо. При цьому, господарський суд повинен враховувати можливі негативні наслідки для боржника при виконанні рішення у встановлений строк, але перш за все повинен враховувати такі ж наслідки і для стягувача при затримці виконання рішення та не допускати їх настання.

При цьому слід мати на увазі, що згоди сторін на вжиття заходів, передбачених статтею 121 ГПК, ця стаття не вимагає, і господарський суд законодавчо не обмежений будь-якими конкретними термінами відстрочки чи розстрочки виконання рішення. Проте, вирішуючи питання про відстрочку чи розстрочку виконання рішення, зміну способу і порядку виконання рішення, господарський суд повинен враховувати матеріальні інтереси сторін, їх фінансовий стан, ступінь вини відповідача у виникненні спору, наявність інфляційних процесів у економіці держави та інші обставини справи, зокрема, стосовно юридичної особи - наявну загрозу банкрутства, відсутність коштів на банківських рахунках і майна, на яке можливо було б звернути стягнення, стихійне лихо, інші надзвичайні події тощо (п. 7.2. постанови пленуму Вищого господарського суду України від 17 жовтня 2012 року № 9 "Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів України").

Як вбачається з матеріалів справи, заяву про розстрочення виконання рішення суду відповідач обґрунтовував наступним.

ПАТ "ІНТЕРПАЙП НМТЗ" знаходиться у скрутному фінансово-економічному становищі, оскільки понад 60% збуту та замовлень продукції, яка виготовляється відповідачем призначена для споживачів, що знаходяться на території Російської Федерації, та які у зв'язку з ситуацією, що склалася, не розміщують замовлень, внаслідок чого зменшився обсяг виробництва.

Також, одноразове погашення заборгованості є об'єктивно неможливим з огляду на розмір заборгованості, водночас, негайне стягнення цієї заборгованості шляхом арешту рахунків повністю заблокує господарську діяльність ПАТ "ІНТЕРПАЙП НМТЗ", що може призвести до невиконання заробітної плати працівникам, невчасної сплати податків і зборів до бюджету, а також повного невиконання своїх боргових зобов'язань перед позивачем та іншими кредиторами.

Крім того, господарські витрати, що понесені ПАТ "ІНТЕРПАЙП НМТЗ" у вигляді оплати комунальних платежів, заробітної плати із нарахуваннями, податків, інших обов'язкових платежів за останній рік по теперішній час сплачувалися відповідачем не за рахунок доходів, отриманих від реалізації продукції, а із власних резервів, які на сьогоднішній день вичерпано.

До того ж, нерухоме та рухоме майно відповідача перебуває у заставі банківських установ, а однією із причин відсутності обігових коштів є виконання зобов'язань в іноземній валюті, яка щодня коливається та за останні періоди значно зросла.

Крім того, відповідач є містоутворюючим підприємством м. Новомосковська, яке забезпечує роботою переважну кількість працюючого населення, для котрих заробітна плата, отримана на заводі є єдиним джерелом існування. Досить значну частку серед працюючих на підприємстві займають незахищені верстви населення, такі, як інваліди, одинокі матері, молоді спеціалісти та інші. Відповідач на протязі тривалого часу працює за скороченим графіком роботи, а саме 4 дні на тиждень.

Відповідач вживає заходи щодо зменшення заборгованості не дивлячись на скрутне становище, зокрема, у січні 2016 року основне зобов'язання щодо оплати переданого товару виконане частково на суму понад 50 тисяч євро.

Також Позивач зазначив, що поряд із заборгованістю, що утворилась перед позивачем, відповідач має вчасно здійснювати виплату заробітної плати власним працівникам, перерахувати до бюджету відповідні податки, розрахуватися по поточним зобов'язанням. Одномоментне стягнення такої значної суми або звернення стягнення на майно відповідача призведе до блокування фінансової діяльності ТОВ «ОСОБА_3 Тьюб» на невизначений строк, що негативно відобразиться на добробуті працівників, виконанні поточних зобов'язань перед іншими кредиторами та Державним Бюджетом України.

З огляду на приведені відповідачем доводи в обґрунтування наявності підстав для розстрочки виконання рішення суду, враховуючи матеріальні інтереси сторін у справі, зважаючи на часткове погашення боргу в ході розгляду справи та наміри відповідача виконати рішення суду добровільно, а не в примусовому порядку, суд вважає, що боржником доведено належними доказами те, що існують обставини, які реально роблять неможливим одночасне виконання рішення суду у встановлений спосіб та у встановлений строк.

Позивач в судовому засіданні проти задоволення клопотання відповідача не заперечив, зазначивши при цьому, що він просить розстрочити виконання рішення з січня 2015 року.

Господарський суд, дослідивши докази та надавши оцінку наведеним заявником обставинам, установив, що виконання судового рішення відповідачем ускладнюється скрутним фінансовим станом останнього, негайне виконання рішення у справі призведе до збільшення кредиторської заборгованості, припинення господарської діяльності та може призвести до банкрутства боржника, що, в свою чергу, унеможливить виконання судового рішення у цій справі, тобто стягнення спірної суми.

З врахуванням викладеного, суд вважає за можливе заяву відповідача про розстрочення виконання рішення задовольнити та розстрочити виконання рішення на п'ять місяців, починаючи з лютого 2016 року, рівними частинами по 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) заборгованості за договором та по 12 183,90 грн. судових витрат щомісячно за наступним графіком:

- до 29 лютого 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.;

- до 31 березня 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.;

- до 30 квітня 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.;

- до 31 травня 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.;

- до 30 червня 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.

На підставі вищенаведеного та керуючись ст.ст. 173, 193 Господарського кодексу України, ст.ст. 11, 509, 525, 526, 530, 629 Цивільного кодексу України, ст.ст. 1, 22, 33, 43, 44, 49, 75, 82-85, 87, 116-117 Господарського процесуального кодексу України, господарський суд, -

ВИРІШИВ:

Позовні вимоги задовольнити частково.

Стягнути з Публічного акціонерного товариства «ІНТЕРПАЙП НОВОМОСКОВСЬКИЙ ТРУБНИЙ ЗАВОД» (51200, Дніпропетровська область, м. Новомосковськ, вул. Сучкова, 115, код ЄДРПОУ 05393139) **на користь** Товариства з обмеженою відповідальністю Селрус (125080, Російська Федерація, м. Москва, вул. Сурікова, 24, ІПН НОМЕР_1) **основний борг - 262 033,38 євро**, що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 6 134 201,43 грн., **пеню - 27 748,25 євро**, що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 649 586,77 грн., **3% річних - 10 234,38 євро**, за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 239 556,13 грн. та **витрат по сплаті судового збору - 60 919,49 грн.** (шістдесят тисяч дев'ятсот дев'ятнадцять грн. 49 коп.) грн., про що видати наказ, після набрання рішенням законної сили.

Розстрочити виконання рішення на п'ять місяців, починаючи з лютого 2016 року, рівними частинами по 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) заборгованості за договором та по 12 183,90 грн. судових витрат щомісячно за наступним графіком:

- до 29 лютого 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.;

- до 31 березня 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.;

- до 30 квітня 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.;

- до 31 травня 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.;

- до 30 червня 2016 року - 60 003,20 євро (що за офіційним курсом НБУ на 27.05.2015р. становить 1 404 614,91 грн.) та 12 183,90 грн.

В частині стягнення основного боргу в розмірі 52 406,68 євро провадження у справі - **припинити.**

В частині стягнення 7 477,64 євро пені **відмовити.**

Рішення господарського суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після розгляду справи апеляційним господарським судом.

Дата підписання рішення, оформленого

відповідно до вимог ст. 84 ГПК України,

- 01.02.2016р.

Суддя ОСОБА_4